# Arrest van het Hof van 15 december 1965[1]

## Samenvatting

1. *Gemeenschappelijke financiële instellingen — Verevening — Heffing — Vrijstelling — Leidende beginselen*
*(E.G.K.S.-Verdrag, art. 53)*

2. *Gemeenschappelijke financiële instellingen — Schrootverevening — Vrijstelling — Eigen omloopschroot — Begrip*
*(E.G.K.S.-Verdrag, art. 53)*

1. De vrijstelling van de verplichting tot bijdrage aan een vereveningsvoorziening moet strikt worden geïnterpreteerd en mag niet leiden tot strijdigheid met de doeleinden, de grondbeginselen en de vereisten voor het functioneren van een dergelijke voorziening, in het bijzonder het beginsel van de solidariteit van de belanghebbenden tegenover de lasten, op grond van hun respectief verbruik verdeeld, en het vereiste van een eenvormige toepassing van die voorziening op alle daaraan onderworpenen. Geen enkele vrijstelling van de vereveningslasten is toelaatbaar indien zij van dien aard zou zijn, dat daardoor de verschillen tussen de produktiekosten, anders dan door wijziging in de opbrengsten, zouden worden vergroot en aldus een merkbare verstoring van het evenwicht in de concurrentiepositie van de ondernemingen zou worden uitgelokt.

2. Elke vrijstelling van het schroot die niet afhangt van de organisatie van de produktie van de onderneming, maar van contractuele banden met andere ondernemingen is onverenigbaar met een vereveningsstelsel. De benaming van „eigen omloopschroot" is dus niet noodzakelijkerwijs gebonden aan het begrip van de eigendom van het schroot, maar bedoelt bovenal het schroot, dat het werkelijke produkt is van eigen activiteit van een onderneming.

---

In de zaak 3-65 :

SOCIÉTÉ ANONYME MÉTALLURGIQUE D'ESPÉRANCE-LONGDOZ,
gevestigd te Luik, 60, rue d'Harscamp,
vertegenwoordigd door de heren Alexandre De Posson, directeur-generaal, en Albert Lamproye, directeur-secretaris-generaal,

1 — Procestaal : Frans.

bijgestaan door Mr. J. Mertens de Wilmars, advocaat te Antwerpen,
ten deze domicilie gekozen hebbende te Luxemburg, 6, avenue Willy Goergen,

verzoekster,

tegen

HOGE AUTORITEIT VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAP VOOR KOLEN EN STAAL,

Luxemburg,
vertegenwoordigd door haar juridisch adviseur Mr. Giuseppe Marchesini als gemachtigde, bijgestaan door Mr. Cyr Cambier, advocaat bij het Hof van Appèl te Brussel, ten deze domicilie gekozen hebbende ter plaatse van haar zetel, 2, place de Metz, Luxemburg,

verweerster,

betreffende :

— ten principale, een beroep tot nietigverklaring, gericht tegen de beschikking van verweerster van 13 november 1964, waarbij verzoekster werd verplicht een bepaald bedrag te betalen uit hoofde van de verevening van ingevoerd schroot;
— subsidiair, een beroep tot schadevergoeding wegens een dienstfout van verweerster,

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE,

samengesteld als volgt:

Ch. L. Hammes, President,
L. Delvaux en W. Strauß (Rapporteur), Kamerpresidenten,
A. M. Donner, A. Trabucchi, R. Lecourt en R. Monaco, Rechters,
Advocaat-Generaal : K. Roemer,
Griffier : A. Van Houtte,

het volgende

# ARREST

## TEN AANZIEN VAN DE FEITEN

### I — Overzicht van de feiten

Overwegende, dat de feiten die aan het geding ten grondslag liggen als volgt kunnen worden samengevat :

1. *a*) Op 28 december 1950 heeft verzoekster een overeenkomst gesloten met de N.V. Phenix-Works (hierna te noemen : „Phenix"), volgens welke, in het bijzonder,

— zij zich verbond aan Phenix plaatstrippen en band op rollen te leveren;

— „de prijsformule vastgelegd in artikel III" (dat wil zeggen voor banden en plaatstrippen) veronderstelt, dat Phenix-Works aan Espérance-Longdoz zal leveren een hoeveelheid schroot gelijk aan 25% van de maandelijkse tonnage van plaatstrippen, en voor wat betreft de banden een percentage, in onderlinge overeenstemming te bepalen nadat de overeenkomst 6 maanden zal hebben gewerkt, van de maandelijkse tonnage van banden, geleverd door Espérance-Longdoz" (dit percentage is later vastgesteld op 10);

— „de inkoopsprijs van het schroot Seraing" werd vastgesteld op 30% van de basisprijs van de hete plaatstrip.

Later is het percentage teruggebracht van 25 op 22.

De orderopgaven van verzoekster aan Phenix bevatten, in het kader van voormeld contract, sedert 1953 de volgende clausule :

„Zoals overeengekomen is, staan wij U slechts af de stof, die nodig is voor Uw eindprodukt en wij blijven eigenaar van het schroot, dat zal voortkomen uit Uw werk."

*b*) Met ingang van 1 januari 1956 hebben verzoekster en Phenix het voornoemd contract vervangen door een nieuw contract, gedateerd 6 september 1956, volgens hetwelk

— verzoekster zich verbond aan Phenix banden te leveren bestemd voor herwalsing;

— aangezien verzoekster de eigendom wenst te behouden van het schroot, dat voortkomt uit de verwerking door Phenix van de geleverde banden, Phenix zich verbindt om haar maandelijks terug te geven ... een tonnage aan schroot, forfaitair vastgesteld op 10% ... van het gewicht van de door verzoekster in de voorgaande maand geleverde banden ... Dit schroot zal worden geleverd op vrachtwagens vanuit Phenix-Works.

*c*) In de loop van het jaar 1957 heeft verzoekster schriftelijk een aantal contracten afgesloten met de N.V. Laminoirs de la Rochette

(hierna te noemen : „La Rochette"), contracten betreffende de levering, door verzoekster, van banden en platen, bestemd voor de herwalsing; in haar orderbevestigingen, gericht aan La Rochette, schreef verzoekster met name :

> „... wat betreft het schroot, dat zal voortkomen uit de behandeling van ons staal, behouden wij ons de volledige eigendom voor. Met betrekking tot deze aangelegenheid is de hoeveelheid schroot vastgesteld op ... % van het aan U geleverde produkt. Afgespoken is, dat U dit schroot tot onze beschikking houdt, vanuit Uw fabrieken."

2. Verzoekster beschouwde voormeld „schroot" als „eigen omloopschroot" volgens de basisbeschikkingen, die de vereveningsvoorziening voor ingevoerd schroot instelden, derhalve was zij van mening dat dat schroot niet onderworpen was aan een bijdrage. Verweerster, daarentegen, was van oordeel, dat het ging om belastbaar „aankoopschroot".

Nadat elk der partijen haar stellingen had gehandhaafd, bracht verzoekster haar gezichtspunt tot gelding in een eerste beroep (24-63), dat niet-ontvankelijk is verklaard bij arrest van het Hof van 5 december 1963.

3. Bij beschikking van 13 november 1964, betekend op 21 december 1964, heeft verweerster de stelling van verzoekster verworpen en haar bevolen het bedrag van 12.608.323 Bfr te betalen; volgens de motivering wordt dit bedrag gevormd door het verschil tussen

- het bedrag van 17.587.340 Bfr, dat voortkomt uit de belasting van het litigieuze schroot;
- en de bedragen van 1.455.434 en 3.523.583 Bfr, welke verzoekster te vorderen zou hebben gehad uit hoofde respectievelijk van de verevening en te veel betaalde bijdragen, „indien het betreffende schroot niet onderworpen zou zijn aan de bijdrage".

4. Op 19 januari 1965 heeft verzoekster het onderhavige beroep ingesteld;

## II — Conclusies van partijen

Overwegende, dat *verzoekster* in haar verzoekschrift concludeert, dat het den Hove behage :

„A — Ten aanzien van het beroep tot nietigverklaring,
de aangevallen beschikking nietig te verklaren, niet slechts voor zover zij verzoekster verplicht tot betaling van 12.608.323 Bfr, maar ook nog voor zover zij noodzakelijkerwijs de belasting van verzoekster voor een bedrag van 17.587.340 Bfr aan bijdragen aan de schrootverevening insluit;

B — Wat betreft het beroep tot schadevergoeding,
het beroep ontvankelijk en gegrond te verklaren voorzover het Hof

het beroep tot nietigverklaring verwerpt; en rechtdoende ten dien aanzien in dit geval :

*primair* „de Hoge Autoriteit te veroordelen om aan verzoekster als schadevergoeding te betalen de som van 17.587.340 Bfr aan hoofdsom;

*subsidiair*, de Hoge Autoriteit te veroordelen om aan verzoekster als schadevergoeding te betalen, de som van 6.998.000 Bfr aan hoofdsom, behoudens vermeerdering en vermindering in de loop van het geding;
in beide gevallen, de hoofdsom te vermeerderen met dezelfde moratoire interessen die de Hoge Autoriteit van verzoekster zou vorderen voor de vereveningsbijdrage;

*meest subsidiair*, alvorens te beslissen, een of drie deskundigen te benoemen met opdracht om aan het Hof een verslag over te leggen,

1. dat de invloed vaststelt die de vereveningsbijdrage, althans de wetenschap van de belastbaarheid van het litigieuze schroot, normaal moest hebben op de financiële en technische voorwaarden van de leveringscontracten, gesloten tussen verzoekster en Phenix-Works en/of de Laminoirs de la Rochette, en de schade of het verlies of de winstderving te begroten, die voor verzoekster is voortgevloeid doordat de contracten zijn afgesloten zonder dat partijen hebben geweten dat het herwonnen schroot belastbaar was;
2. dat de financiële last en het verlies vaststelt, dat voor verzoekster wordt uitgemaakt door de omstandigheid dat zij de last van de vereveningsbijdrage voor het litigieuze schroot niet heeft kunnen overbrengen naar de boekjaren 1954 tot 1959, zowel op grond van de fiscale invloed van deze omstandigheid, als op grond van de toepassing van de beschikking 7-61 en om alle anderen redenen die deze last bezwarender hebben kunnen maken ten gevolge van het te laat zijn van de aanslag;

(en met opdracht) om alle ter zake dienende vragen van partijen te beantwoorden;

kosten rechtens.";

dat verzoekster, in haar repliek,

— persisteert bij haar conclusies met betrekking tot de vernietiging en de kosten;

— bovendien concludeert dat het den Hove behage :

„B — ten aanzien van het beroep tot schadevergoeding

... voorzover het Hof het beroep tot nietigverklaring zou verwerpen,

— *primair*

de Hoge Autoriteit te veroordelen om aan verzoekster te betalen als schadevergoeding de som van 17.587.340 Bfr aan hoofdsom;

— *subsidiair*

de Hoge Autoriteit te veroordelen om aan verzoekster te betalen als schadevergoeding de som van 6.998.000 Bfr aan hoofdsom;

in beide gevallen, de hoofdsom te vermeerderen met dezelfde moratoire of compensatoire interessen, die de Hoge Autoriteit van verzoekster zou vorderen voor de vereveningsbijdrage, althans vermeerderd met moratoire of compensatoire interessen ad 5,5 % of met elke andere door het Hof te bepalen interest vanaf de datum door het Hof te bepalen;

— *meer subsidiair*

alvorens te beslissen, een of drie deskundigen aan te wijzen met opdracht, bepaald door de conclusie van het beroep ... en daarenboven aangevuld als volgt :

1. te verklaren of verzoekster, uit technisch oogpunt in het kader van de tussen haar en de vennootschap Phenix-Works gesloten overeenkomsten, zou hebben kunnen overgaan tot het blankmaken van de banden in haar eigen installaties, en te verklaren welk bedrag aan bijdrage dan bespaard zou zijn;
2. te verklaren in welke mate de vermindering van de waarde van het schroot op grond van zijn belastbare aard normaal moest optreden bij de bepaling van de prijs in de overeenkomsten, gesloten tussen verzoekster en Phenix-Works en La Rochette;

en elke andere opdracht welke het Hof dienstig zal achten hen te geven zowel ten aanzien van het werkelijk geleden zijn als het bedrag van de schade;

— *meest subsidiair*

alvorens te beslissen, verzoekster toe te laten door alle middelen rechtens en in het bijzonder door getuigen te bewijzen dat bij de controle, door de S.A. Fiduciaire Suisse in de installaties van verzoekster in november 1956 verricht, het probleem van het Phenix-Works en van La Rochette afkomstige schroot ter sprake is gebracht en dat daarbij aan verzoekster verzekeringen zijn gegeven met betrekking tot het niet belastbaar zijn van dit schroot;

om vervolgens de behandeling van de zaak voort te zetten rechtens.";

Overwegende, dat *verweerster* in haar verweerschrift concludeert dat het den Hove behage :

„1. Uitspraak doende ten aanzien van de vordering tot nietigverklaring, deze niet-ontvankelijk, althans nietig te verklaren;
2. rechtdoende ten aanzien van de primaire, subsidiaire en meer subsidiaire vorderingen, geformuleerd ter ondersteuning van de vordering tot schadevergoeding, deze — evenals die vordering — niet-ontvankelijk en ongegrond te verklaren;
3. mitsdien het beroep te verwerpen met veroordeling van verzoekster in de kosten";

dat verweerster in haar dupliek persisteert bij haar conclusies;

## III — Middelen en gronden van partijen

Overwegende, dat de middelen en gronden van partijen als volgt kunnen worden samengevat :

### A — *Beroep tot nietigverklaring*

#### 1. Eerste middel : schending van de basisbeschikkingen

*Verzoekster* zet uiteen dat het litigieuze schroot op geen enkel ogenblik eigendom van een andere onderneming is geweest. Derhalve heeft

verweerster, door dat schroot te onderwerpen aan de vereveningsbijdrage, de basisbeschikkingen geschonden, krachtens welke deze bijdrage slechts voor aankoopschroot berekend is;

*a*) Ten onrechte overweegt de aangevallen beschikking, dat de litigieuze overeenkomsten

> „tegenstrijdige elementen vertonen daar de onderneming zich enerzijds de eigendom voorbehoudt, maar zij zich anderzijds bedient van gebruikelijke bepalingen van een koopovereenkomst, te weten bepaling van een hoeveelheid, van een prijs en van een plaats van levering"

en

> „dat het dus niet mogelijk is om slechts rekening te houden met de term „eigendom" en dat eveneens van belang is om de feitelijke situatie die aan de overeenkomsten ten grondslag ligt, in aanmerking te nemen."

Er is geen tegenstrijdigheid, aangezien de door verweerster gesignaleerde gegevens niet specifiek zijn voor een overeenkomst van koop en verkoop maar „teruggevonden kunnen worden in elke overeenkomst die materiële aflevering van een voorwerp inhoudt".

De overeenkomsten bepalen „noch een te betalen prijs, noch een prijs in rekening"; „zij nemen eenvoudig de waarde van het schroot in aanmerking bij de prijs van de geleverde strippen en banden, omdat, juist wegens de werking van het eigendomsvoorbehoud, aan de koper ... minder geleverd wordt dan op het eerste oog lijkt".

Vervolgens is de overweging van de aangevallen beschikking

> „dat het schroot noch een produkt, noch een bijprodukt is, dat van de verbruikende onderneming is, maar dat het een bijprodukt is, dat in industrieel opzicht verschilt van het oorspronkelijke half-fabrikaat en dat dit bijprodukt ontstaat in de loop van het fabricageproces van een andere onderneming, een verwerkende onderneming, en in een stadium van bewerking in hetwelk de verbruikende onderneming niet optreedt"

niet juist, aangezien zij eveneens opgaat voor het schroot dat, ter gelegenheid van een overeenkomst tot walsing tegen loon, bij de verwerker afvalt en dat teruggezonden wordt aan de opdrachtgever; en van dát schroot erkent verweerster zelf dat het van de verevening is vrijgesteld. Overigens is voormelde overweging niet van belang „voor wat betreft de realiteit van een eigendomsvoorbehoud ten aanzien van deze bijprodukten".

Ten slotte is het argument van de aangevallen beschikking, volgens hetwelk

> „de litigieuze overeenkomsten vooral beogen om aan verzoekster haar schrootvoorziening tegen bepalingen van een prijs te verzekeren",

niet van kracht, aangezien de zorg voor voorziening zich

> „even gemakkelijk laat verenigen met de opzet van een eigendomsvoorbehoudsovereenkomst als met de opzet van een leveringsovereenkomst".

*b*) Het is evenzeer ten onrechte dat verweerster de rechtsgeldigheid van de litigieuze clausule in het Belgisch recht betwist.

Te dien aanzien zet verzoekster in het bijzonder uiteen :

„— Wanneer artikel 546 van het Belgisch Burgerlijk Wetboek het beginsel van de natrekking doet gelden door te bepalen, dat de eigendom van een zaak recht geeft op hetgeen zij voortbrengt en op hetgeen zich daarmede verenigt, kunnen partijen daaromtrent anders beschikken. Men zou dus uit deze bepaling alleen kunnen afleiden, dat een apart eigendomsrecht op een onbepaald bestanddeel van dezelfde zaak in het Belgisch recht niet mogelijk is. „De mogelijkheid van afzonderlijke eigendom op bestanddelen van een zelfde zaak is trouwens, onder bepaalde voorwaarden, algemeen aanvaard, waarvan talrijke toepassingen op het gebied van opstal, vruchtgebruik, depositum irregulare, erfpacht, blijk geven."

— Verweerster heeft in principe gelijk wanneer zij verklaart dat elk eigendomsvoorbehoud verenigbaar moet zijn met het eigen karakter van het eigendomsrecht, maar zij past dat beginsel te streng toe. Met name wanneer zij het eigendomsrecht aanduidt als „absoluut en exclusief", is dat „een verbazingwekkende stelling in het economisch recht van de tweede helft van de XXste eeuw".

— Zelfs aangenomen — quod non — dat het Belgisch recht zich verzet tegen de rechtsgeldigheid van het voorbehoud van de eigendom op een onbepaald bestanddeel van een zaak, zou een dergelijke regel in het onderhavige geval niet van toepassing zijn; immers kan het litigieuze schroot „niet worden beschouwd als een bestanddeel, waarvan de hoedanigheid en de hoeveelheid onbepaald zijn, van de geleverde zaak en niet vatbaar voor afzonderlijke eigendom, daar de overeenkomst noodzakelijkerwijs de afscheiding van het schroot tot onderwerp heeft, deze afscheiding verre van de substantie van de afgeleverde zaak te vernietigen, noodzakelijk is om de volle waarde aan deze zaak te geven en het voorbehoud betrekking heeft op bepaalde, althans bepaalbare hoedanigheden en hoeveelheden".

— Men zou niet kunnen tegenwerpen dat de afzonderlijke eigendom op een afscheidbaar en bepaalbaar bestanddeel eerst ontstaat op het moment van de scheiding. „Deze stelling onderstelt immers enerzijds a priori in de door verweerster gewenste zin beslist het probleem of een afzonderlijke eigendom op de bestanddelen mogelijk is of niet"; anderzijds, aangenomen dat die stelling juist is, zou zij de argumenten van verzoekster niet versterken, daar, in dit geval „de afzonderlijke eigendom op het schroot door zaaksvorming ontstaat; de walsing van de strip heeft immers een zaak van een nieuwe soort voortgebracht, het schroot ... En de nieuwe zaak is *vanaf haar ontstaan*, eigendom van degene, aan wie de wet of de wil van partijen deze toekent".

— Aangezien het Belgisch recht verschilt van artikel 93 van het Duits Burgerlijk Wetboek, door het Hof toegepast in zijn arresten 17 — 20-61 en 19-61, brengt de aangevallen beschikking deze arresten ten onrechte ter sprake.

Men zou niet kunnen beweren, dat de percentages van het te leveren schroot zijn bepaald, onafhankelijk van het werkelijke volume van de afval; de in de overeenkomsten voorkomende cijfers zijn immers bepaald, rekening houdend met de concrete ervaring. Aan de andere kant zou, aangenomen dat Phenix-Works en La Rochette zich verplicht hebben om meer te leveren dan wat voorbehouden eigendom was, het enige gevolg daarvan de onbelastbaarheid van dit surplus kunnen zijn.

Voor zover verweerster zou willen aanvoeren, dat de medecontractanten van verzoekster gerechtigd zouden zijn om ander schroot af te leveren dan dat, hetwelk afkomstig is van de in geding zijnde produkten, moet worden tegengeworpen :

— dat een dergelijke gevolgtrekking niet aan de werkelijkheid beantwoordt;

— dat zij niet ter zake dienende is, aangezien verweerster evenmin verlangt dat het aan de aanbesteder teruggezonden schroot bij de uitvoering van aanneming van werk, identiek is aan het afgevallen schroot; zij heeft dat nooit gecontroleerd; „veel meer, wanneer de aanbesteder het schroot bij de aannemer laat, staat de Hoge Autoriteit toe dat de aanbesteder van zijn belastbare voorraad, als *verkocht*, aftrekt een hoeveelheid gekocht schroot, gelijk aan die, welke krachtens de overeenkomst van aanneming van werk, bij de aannemer blijft".

*Verweerster* zet uiteen, dat zowel in de aangevallen beschikking als in de arresten waarop zij zich beroept, de uit het nationale recht geputte argumenten als subsidiair zijn beschouwd; in de eerste plaats moeten de onderhavige kwesties immers vanuit het Gemeenschapsrecht worden opgelost.

*a*) De litigieuze clausules komen neer op een verplichting van Phenix en van La Rochette om het afvalschroot aan verzoekster te verkopen; de toevlucht tot het begrip „eigendom" is niet meer dan een kunstgreep; de leidende feitelijke situatie is in het onderhavige geval verschillend van die, welke de aanneming van werk kenmerkt.

Immers :

— Het „eigendomsvoorbehoud" heeft betrekking op een forfaitair bepaalde hoeveelheid schroot; als deze percentages niet worden bereikt, moet de koper van de strippen, banden, enzovoort ander schroot leveren dan dat, hetwelk afkomstig is van de verwerking van voormelde halffabrikaten; wanneer zij worden overschreden, behoudt de koper het overtollige schroot;

— „derhalve is dat, waartoe de verkrijgers van de strippen en van de banden zich verplichten te doen niet de teruggave van een bestanddeel van de zaak, die hun is verkocht en die door toevoeging of aanwas op zichzelf een zaak vormt. Zij verplichten zich om ... verzoekster te voorzien van een vooraf bepaalde hoeveelheid schroot";

— ten onrechte poogt verzoekster dit argument terzijde te stellen door te beweren dat de vervangbaarheid van de afval eveneens bestaat in het geval van aanneming van werk, verzoekster heeft immers geenszins het aspect van de vervangbaarheid van het schroot in dit geval verwaarloosd; overigens is de vergelijking niet ter zake dienende.

*b*) Overgaande tot een gedetailleerde analyse van het Belgisch recht, wil verweerster aantonen dat de litigieuze clausules nietig zijn

doordat zij onverenigbaar zijn met het karakter van de zakelijke rechten :

— Vruchteloos legt verzoekster de nadruk op het instituut van de natrekking waartoe men in het geheel niet zijn toevlucht behoeft te nemen om de stelling van verweerster te rechtvaardigen. Integendeel is het, zoals de meerderheid van de Belgische doctrine erkent, „onjuist dat men door de eigenaar van een zaak door natrekking verworven acht hetgeen die zaak voortbrengt. Hetgeen de zaak voortbrengt behoort toch aan de eigenaar door de uitoefening van het attribuut van de eigendom dat het ‚jus fruendi' is". Derhalve heeft de koper van de strippen, enzovoort in het onderhavige geval „er nimmer afstand van gedaan om eigenaar van het schroot te worden in afwijking van het instituut van natrekking. Hij heeft door een overdrachtshandeling, zijn eigendomsrecht op dit schroot geretrocedeerd".

— Het eigendomsrecht is een exclusief recht. Dit karakter verzet er zich tegen dat meerdere personen gelijktijdig gerechtigd zijn om het genot van een zaak te hebben en om erover te beschikken (met uitzondering van het geval van mede-eigendom, dat hier niet in geschil is); cf. art. 544 van het Belgisch Burgerlijk Wetboek.
De verkrijger nu van de halffabrikaten „heeft te hunnen aanzien een beschikkingsrecht uitgeoefend door de verwerking van voormelde stoffen. De uitoefening van dit attribuut heeft niet het onderwerp kunnen uitmaken van een voorbehoud, dat betrekking heeft op de eigendom van de zaak, waarover op die wijze is beschikt door de eigenaar in de uitoefening van zijn exclusief recht".

— De wet erkent in elk geval niet een afzonderlijk eigendomsrecht op onbepaalde en in wezen onafscheidbare bestanddelen van dezelfde zaak.

2. Tweede middel : onbevoegdheid, schending van de artikelen 5, alinea 1, en 83 van het E.G.K.S.-Verdrag.

*Verzoekster* voert aan dat de aangevallen beschikking door te beweren dat de aanvaarding van het nationale recht als regel

> „de ondernemingen van bepaalde landen meester zou maken van de toepassing van het Gemeenschapsrecht op dit gebied",

de bevoegdheden van verweerster overschrijdt en het verplicht beperkte karakter van haar optreden miskent. Verweerster is immers, gezien het feit dat de E.G.K.S. slechts een gedeeltelijke integratie heeft verwezenlijkt, gehouden de verschillen tussen de nationale wetgevingen, die geen verboden discriminatie vormen te eerbiedigen. Een zelfde verplichting toch bestaat op het gebied van de verevening, daar verweerster weloverwogen, om het niet belastbaar schroot te omschrijven, „een criterium

heeft gekozen, dat slechts in de nationale rechtsstelsels juridische realiteit bezit", namelijk het begrip eigendom.

Verweerster zou evenmin kunnen beweren dat onder de stelsels van burgerlijk recht van de Lid-Staten, de voorkeur zou moeten worden verleend aan datgene, dat de ruimste interpretatie van het begrip aankoopschroot toelaat;

*Verweerster* antwoordt, dat het onverenigbaar zou zijn met de geest van de vereveningsvoorziening, die gekenmerkt is door de beginselen van solidariteit en gelijkheid om de toekenning of de weigering van een vrijstelling te laten afhangen van het behoren van de betrokken onderneming tot de een of andere Lid-Staat. Om analoge redenen zou het ontoelaatbaar zijn om de verschuldigdheid van de bijdrage afhankelijk te maken van het kiezen van de een of andere contractuele modaliteit door de verbruikende ondernemingen. De Hoge Autoriteit gaat dus haar bevoegdheid niet te buiten door criteria voor uniforme belasting vast te stellen.

De aangevallen beschikking is in overeenstemming met de rechtspraak van het Hof, hetwelk

— heeft geoordeeld, dat men zich behoort te houden aan de algemene beginselen, ontleend aan het recht van *alle* Lid-Staten, mits deze beginselen in overeenstemming zijn met de eisen van de in geding zijnde vereveningsvoorziening;
— heeft verklaard dat het begrip „aankoopschroot" ruim moet worden geïnterpreteerd, dat wil zeggen als zelfs de gevallen omvattende, die verder gaan dan verkoop in de strikte zin, maar met deze laatste vergelijkbaar zijn; derhalve is het in het onderhavige geval voldoende vast te stellen dat het gaat om een „overgang van schroot tussen verschillende ondernemingen" en dat de litigieuze afval is tot stand gekomen als gevolg van een produktieactiviteit, eigen aan een andere fabriek dan de genoemde fabriek.

Ten slotte is de Hoge Autoriteit, in aanmerking genomen de gecombineerde regels van gewijsde zaak en van non-discriminatie, gehouden, de door het Hof ter beslissing van een bepaald geval ontwikkelde regels op alle analoge gevallen toe te passen.

3. Derde middel : schending van de artikelen 3*a*, *b* en *d*, 4*b* en 15 van het E.G.K.S.-Verdrag

*Verzoekster* zet uiteen dat :

*a*) Verweerster een discriminatie heeft gemaakt door het litigieuze schroot aan de verevening te onderwerpen, terwijl zij het schroot dat na de uitvoering van een aannemingsovereenkomst naar de aanbesteder is teruggezonden, vrijstelde; daardoor heeft zij artikel 4*b* geschonden. De twee situaties zijn immers uit het oogpunt van de doelstellingen van de vereveningsvoorziening volkomen vergelijkbaar, omdat zowel in het ene als in het andere geval :

— het herwonnen schroot een bijprodukt van het oorspronkelijke halffabrikaat vormt;
— de scheiding van het staal en van het schroot contractueel door de verbruikende onderneming aan een andere firma is toevertrouwd;
— „het gebruik van het herwonnen schroot in de produktiecyclus van de verbruikende onderneming een bijprodukt van deze onderneming terugbrengt";
— „de herwinning van het schroot een verbetering van het rendement vormt in het bedrijf van dezelfde onderneming".

De aangevallen beschikking nu heeft zich juist gewapend met enige van deze factoren om de belasting van verzoekster te rechtvaardigen.

Daarenboven is deze belasting verhoogd vanwege de vrijstelling van de ondernemingen die in loondienst laten verwerken.

Ten slotte herhaalt verzoekster hier het argument, ontleend aan de regeling die aangenomen is met betrekking tot de aanneming van werk (hiervoor onder 1).

*b*) Daarenboven schendt de aangevallen beschikking de aan verweerster opgelegde verplichtingen onder *a*, *b* en *d* van artikel 3 van het Verdrag. Met name schendt zij

— letter *a*, omdat zij „een maatregel bestraft, die bijdraagt om op de meest rationele wijze de regelmatige voorziening te verzekeren van schrootondernemingen,"
— letter *b*, door het litigieuze schroot te belasten, terwijl zij het schroot, zogenaamd afkomstig van walsing in loondienst, vrijstelt.

*c*) Ten slotte heeft verweerster artikel 15 geschonden. „In aanmerking genomen de procedure, die zich ontwikkeld had voor het Hof van Justitie (gevoegde zaken 23, 24 en 52-63 - *Jurisprudentie*, Deel IX, blz. 471 e.v.) en de omstandigheid dat zowel in deze procedure als in de vroeger opgenomen contacten, verzoekster uitdrukkelijk het probleem heeft opgeworpen van de gelijkstelling van het schroot, waarop een eigendomsvoorbehoud betrekking heeft en het schroot dat het onderwerp vormt van een overeenkomst van aanneming van werk, de aangevallen beschikking niet stilzwijgend aan het probleem kon voorbijgaan"; en dat te minder daar verweerster in genoemde procedure uitdrukkelijk heeft verklaard dat een beschikking van haar kant zou worden genomen „na uitputting van al de middelen van interne procedure" en dat verzoekster van deze verklaring akte had genomen.

*Verweerster* antwoordt :

Ten aanzien van punt *a*)

Dit onderdeel van het middel is niet-ontvankelijk, aangezien het regelmatig karakter van een handeling niet aangetast kan worden „om redenen die daaraan vreemd zijn". Het is evenmin gegrond, omdat de twee door verzoekster bedoelde verrichtingen geheel verschillend zijn zowel op het juridische (1.) als op het economische vlak (2.); immers :

1. in het geval van aanneming van werk blijft de aanbesteder op elk ogenblik eigenaar van het goed, dat voor zijn rekening wordt vervaardigd;

2. „het is niet onverschillig, maar weloverwogen, dat men zijn toevlucht neemt tot het ene of het andere" van deze verrichtingen; „... het eigen karakter van de twee overeenkomsten vindt zijn terugslag op hun gevolgen en op dat van de economische situatie van de partijen — al zou het slechts zijn door de zeer verschillende risico's ...".

Ten aanzien van punt *b*) :

Wat betreft de grief van schending van letter *b* van artikel 3, deze is weerlegd door de door verweerster hierboven onder punt *a* aangevoerde argumenten.

Wat betreft de beweerde schending van letter *a* van bedoeld artikel komt de stelling van verzoekster er op neer dat elke schrootvoorziening aan de bijdrage moet ontsnappen.

Ten aanzien van punt *c*) :

Het bezwaar is niet-ontvankelijk omdat het niet gebaseerd is op de beweegredenen die aan de aangevallen beschikking ten grondslag liggen. Het is evenmin gegrond; staat immers eenmaal vast dat de clausule van eigendomsvoorbehoud niet toelaatbaar is, noch feitelijk noch rechtens, dan vindt de geïncrimineerde bijdrage in de aangevallen beschikking een voldoende rechtvaardiging.

Wat betreft de ontvankelijkheid werpt *verzoekster* tegen

— wat betreft punt *a*, dat dit onderdeel van het middel, wijzende op een verboden discriminatie, een middel ten gronde inhoudt en uit dien hoofde, kennelijk ontvankelijk is;

— wat betreft punt *c*, dat de exceptie „berust op een sofisme"; het gaat er juist om of de motivering van de beschikking „reëel en serieus" is.

4. Vierde middel : Onwettigheid van de basisbeschikkingen met betrekking tot de vereveningsvoorziening

Verzoekster meent, dat indien toegegeven moest worden, dat de aangevallen beschikking de basisbeschikkingen juist heeft toegepast, deze van hun zijde onwettig zouden zijn op de gronden in het tweede en derde middel uiteengezet, te weten

— omdat zij nalaten het stelsel van de eigendom, ingesteld door het nationale recht, te eerbiedigen;

— omdat zij de artikelen 3 en 4 van het Verdrag schenden.

*Verweerster* is van oordeel dat haar weerleggingen met betrekking tot het tweede en derde middel eveneens de eerste grief betreffen.

B — *Beroep tot schadeloosstelling*

1. Ten aanzien van de dienstfout

*Verzoekster* zet uiteen, dat, voor het geval dat de aangevallen beschikking als rechtmatig zou moeten worden beschouwd, verweerster een dienstfout zou hebben begaan. Deze blijkt in het licht van een chronologisch overzicht;

— Sinds 1953 kende de afdeling markt van verweerster de eerste met Phenix gesloten overeenkomst.

— In november 1956 heeft de Société Fiduciaire Suisse, lasthebster van het Vereveningsfonds voor ingevoerd schroot bij verzoekster een controle verricht met betrekking tot de in de fabriek binnengekomen hoeveelheden schroot. „Deze aanvoeren nu ... zijn in één enkel register opgenomen ... waarin het van Phenix-Works en La Rochette afkomstige schroot onder een hoofd met hoofdletters voorkomen" (verzoekster legt uittreksels van dit register in fotocopie over). „Onder deze omstandigheden" :

— heeft óf genoemde vennootschap de controle niet effectief verricht; er zou dan een ernstige nalatigheid zijn, waarvoor verweerster aansprakelijk zou zijn;

— ófwel — en dát is de jùiste veronderstelling — zij heeft haar opdracht correct uitgevoerd; in dat geval heeft zij noodzakelijkerwijs opgemerkt dat het ging om schroot dat van buiten kwam en dat niet als belastbaar was aangegeven,

Aangenomen — quod non — dat ondanks deze constateringen, het controleorgaan het probleem niet heeft opgeworpen, dan zou er eveneens sprake zijn van een dienstfout, aangezien een zodanig „omstandig stilzwijgen" geschikt was om verzoekster in dwaling te brengen. Maar in werkelijkheid heeft verzoekster toen „alle mogelijke geruststelling gekregen".

— Ten onrechte brengt verweerster de brief van 18 december 1957 ter sprake, die zij heeft gericht aan het Gemeenschappelijk Bureau van Schrootverbruikers (G.B.V.S.) en die gepubliceerd is in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen* van 1 februari 1958.

— Enerzijds was die brief niet geschikt om de overtuiging van verzoekster aan het wankelen te brengen; verweerster zelf heeft die brief immers niet letterlijk toegepast, aangezien zij heeft overwogen dat het schroot, dat in loondienst werd herwonnen — zij het in de inrichting van een andere firma dan van de verbruikende onderneming — „eigen omloopschroot" was; daarenboven had de genoemde brief in hoofdzaak betrekking op het probleem van het concernschroot, dat vreemd is aan de situatie van verzoekster;

— anderzijds, zelfs aangenomen dat de brief verzoekster heeft kunnen alarmeren, dan is hij toch wel zeer laat gekomen : de vereveningsvoorziening heeft een einde genomen op 30 novem-

ber 1958; „maar de tijd die benut kon worden om uit deze brief een praktische conclusie te trekken was in werkelijkheid aanmerkelijk korter, daar het laatste belastbare schroot, dat wil zeggen het eind november 1958 ontvangen schroot, afkomstig was van halffabrikaten die aan Phenix-Works en La Rochette in een veel vroeger tijdvak waren geleverd"; dezelfde opmerking geldt a fortiori met betrekking tot de beschikking 13-58, gepubliceerd in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen*, van 30 juli 1958.

— Eerst bij een in november/december 1959, dat is na de beëindiging van de vereveningsvoorziening verrichte controle, heeft de Société Fiduciaire Suisse, voor de eerste keer, voorbehouden gemaakt ten aanzien van de niet-belastbaarheid van het litigieuze schroot door het in een rapport onder te brengen onder de rubriek „hangende verschillen".

Onder deze omstandigheden moet geconcludeerd worden tot nalatigheid van verweerster, daarin bestaande :

— dat zij gedurende een eerste periode heeft nagelaten hetzij om haar standpunt te bepalen, hetzij om verzoekster in te lichten omtrent het bestaan van het probleem;

— dat zij gedurende een tweede periode, die in 1956 begint „het probleem op een verkeerde wijze heeft opgelost en uitdrukkelijk verzekeringen heeft gegeven of laten geven die, normaal gesproken, de aan haar rechtsmacht onderworpenen moesten geruststellen, terwijl het haar plicht was om hen juist voor te lichten, althans ... de aandacht van de ondernemingen er op te vestigen dat het om een gecompliceerd en netelig probleem ging".

*Verweerster* betwist dat er een dienstfout is geweest en dat verzoekster in dwaling kan zijn gebracht, zij beschrijft en waardeert de chronologische volgorde der feiten als volgt :

— Toen de afdeling markt in 1953 kennis kreeg van de eerste overeenkomst tussen verzoekster en Phenix gesloten, was dat in het kader van bepalingen van het Verdrag die niets te maken hebben met de verevening van schrootprijzen. Genoemd contract maakte bovendien niet uitdrukkelijk melding van een eigendomsvoorbehoud.

— „Het is uitgesloten" dat de controleurs van de Société Fiduciaire Suisse uitdrukkelijke verzekeringen aan verzoekster hebben gegeven. Immers „zij hadden deze niet kùnnen geven. Zelfs als zij gegeven zouden zijn zou dat niet anders dan als een geheel persoonlijke mening geuit kunnen zijn. Hun opdracht was immers zeer nauwkeurig omschreven. Zij waren niet gemachtigd om enige gevolgtrekking in het juridisch vlak te maken uit de gegevens waarvan zij kennis namen. Het probleem werd trouwens door bedoelde controleurs niet ter sprake gebracht.
Overigens was de tweede overeenkomst van verzoekster met Phenix van vroegere datum dan de in 1956 verrichte controle.

„De houding van de controleurs werd derhalve irrelevant met betrekking tot de verplichtingen die verzoekster op zich genomen had."

— De latere activiteiten van verweerster (brief gepubliceerd in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen*, van 1 februari 1958, beschikking 13-58, tweede controle van verzoekster) „zijn onomwonden gericht op de onderwerping van het litigieuze schroot aan de bijdrage ... verzoekster heeft óf haar contracten afgesloten, onafhankelijk van het innemen van enig standpunt door de Hoge Autoriteit, dan wel heeft zij tot de conclusie moeten komen dat het bewuste schroot belastbaar was". Om die laatste reden erkent verweerster mèt verzoekster dat genoemde brief meer rigoureus moet lijken dan de latere door de administratie gevolgde praktijk; maar zij verbindt daaraan de gevolgtrekking dat verzoekster, a fortiori, door deze brief moest worden gealarmeerd. Wat de beschikking 13-58 betreft, door welke verweerster zich bevoegd heeft verklaard om alle besluiten van de Brusselse organen te herroepen, deze moest „een nieuwe reden tot alarmering" zijn.

Ten slotte vormen de door verweerster verrichte controles geenszins een handeling die deze moet verrichten in het belang van de geadministreerden. Aan de andere kant „moet in geval van conflict tussen het belang van particulieren en het algemeen belang, het laatste vóór alles gewaarborgd worden met name wanneer het er om gaat om een rechtens onbillijke toestand te verhelpen en om over te gaan tot het opheffen van discriminaties, die tussen de schrootverbruikende ondernemingen bestaan;" deze beginselen zijn door de rechtspraak van het Hof bekrachtigd.

2. Nadeel en causaal verband met het gevolg

Verzoekster stelt, dat als zij tijdig het thans door verweerster ingenomen standpunt had gekend, zij anders gehandeld zou hebben of zich, hoe het ook zij, in een financieel gunstiger positie had bevonden.

Te dien aanzien is zij van mening, dat „drie gevallen in aanmerking moeten worden genomen", gevallen, die zich eventueel gecombineerd hadden kunnen voordoen :

— Of „zij zou de overeenkomsten op zodanige wijze hebben ingericht dat het blank maken van de banden bij haar zelf gebeurde; bij het aangeven van deze technische mogelijkheid erkent zij dat deze regeling van de overeenkomst slechts voor het blank maken van de banden in overweging genomen zou kunnen zijn en niet wat betreft de levering van de strippen". Het is derhalve juist dat deze operatie op zichzelf aan verzoekster slechts ongeveer een kwart van het bedrag van 17.587.340 Bfr kon besparen.

— Of verzoekster zou, wetende dat „het als betaling geleverde schroot slechts een verminderde waarde had omdat het met

een bijdrage belast was", een compensatie hebben gevraagd — en gekregen, zoals volgt uit de „realiteit van de zaken" —, die de prijsvaststellingsformule waarvoor het halffabrikaat was verkocht, zou hebben gewijzigd".

In deze twee gevallen, met elkaar of met andere gevallen gecombineerd, „staat de geleden schade gelijk aan de volle last van de bijdrage"; de schade beloopt dus 17.587.340 Bfr.

— Of men verplaatst zich in het subsidiaire geval, waarin verzoekster op geen enkele wijze de gevolgen van de bijdrage zou hebben kunnen vermijden; zelfs in dit geval heeft zij een nadeel geleden. „Immers, het bedrag van 12.608.323 Bfr dat van haar in gedeelten gevorderd zou zijn in de loop der boekjaren 1954 tot 1958, zou in die tijd gemakkelijk te dragen zijn geweest zowel door de kaspositie als door de bedrijfsresultaten, in het bijzonder door het feit dat de totale last over vijf boekjaren verdeeld zou zijn geweest."

Anderzijds „vormt de afdoening van dit bedrag ineens ... een last ... die de onderneming moet dragen in een minder gunstige conjunctuur; daarenboven zou zij, indien zij de betalingen gespreid had gedaan voordeel gehad hebben van de uitkeringen van interessen, verleend door de beschikking 7-61 ... de de geleden schade vertegenwoordigt de financiële last van de gevorderde betaling, becijferd op 7% van het bedrag van 12.608.323 Bfr, aflosbaar in vijf jaren, dat is 2.648.000 Bfr. Anderzijds heeft verzoekster, doordat zij het bedrag van 12.608.323 Bfr niet heeft kunnen boeken als van haar in de verschillende aangewezen tijdvakken belastbare bedrijfsresultaten aftrekbare last, belasting voor een hogere winst betaald. De last van deze belasting kan worden begroot op 34,5% — behoudens vergissing of correctie — dat is 4.350.000 Bfr. In het derde geval beloopt het nadeel dus : 2.648.000 + 4.350.000 = 6.998.000 Bfr."

Verzoekster verdedigt zich met ondersteuning van feitelijke beweringen, tegen elke insinuatie, strekkende tot erkenning dat het eigendomsvoorbehoud in de betreffende overeenkomsten is opgenomen met het oog om het litigieuze schroot aan de heffing te onttrekken. Aan de andere kant zou verzoekster, aangenomen zelfs dat het zo geweest was, op een volkomen toelaatbare manier hebben gehandeld.

*Verweerster* betwist het bestaan van de schade en kwalificeert de wijze waarop verzoekster deze heeft gewaardeerd als „willekeurig".

De bewering van verzoekster dat zij de last van de verevening door haar mede-contractanten had kunnen doen dragen stuit in het bijzonder daarop af, dat de prijs wordt bepaald door de wet van vraag en aanbod; overigens „valt niet in te zien hoe de kopers prijzen zouden moeten aanvaarden die hoger zouden zijn dan de gepubliceerde schaalprijs, hetgeen trouwens een overtreding van artikel 60 van het Verdrag zou opleveren".

Voor zover verzoekster verklaart dat zij de litigieuze verrichtingen zou hebben kunnen doen uitvoeren onder het stelsel van aanneming

van werk, behoort te worden tegengeworpen, dat een dergelijke overeenkomst een juridische inhoud heeft die duidelijk onderscheiden is van de hier in geding zijnde overeenkomsten; de twee soorten van overeenkomsten zijn dus niet verwisselbaar.

In het economisch vlak „is het voldoende om te denken aan het risico dat een overeenkomst van walsing in loondienst meebrengt ten opzichte van een verkoopovereenkomst, bestaande in het aan de markt brengen van de eindprodukten met alle gevolgen die daaruit voortvloeien met betrekking tot de prijs en de ontwikkeling van de vraag".

Voor zover verzoekster overweegt dat haar schade voortvloeit uit de verplichting om de bijdrage ineens te betalen, miskent zij het door de beschikking 7-61 ingestelde systeem. Het is juist dat op grond van deze beschikking een onderneming later voordeel heeft van de crediteurenrente naar gelang zij later betaalt, maar zij wordt ruimschoots gecompenseerd door het feit dat zij intussen heeft kunnen beschikken over de bedragen die zij verschuldigd was.

Ten slotte is, wat de tegenover de nationale fiscus aftrekbare lasten betreft, niet in te zien waarom het gehele bedrag van de bijdrage niet zou moeten worden afgetrokken van de belastbare inkomsten over het boekjaar in de loop waarvan dat bedrag zou worden voldaan.

Het doet er weinig toe of de litigieuze clausules al dan niet met het oog op het onttrekken van verzoekster aan de betaling van bijdragen zijn opgesteld. „Er bestaat alleen aanleiding om op te merken dat de door verzoekster toegepaste formule het voordeel had om haar buiten de overdrachtsbelasting, door de nationale fiscus geïnd, te laten, hetgeen verklaart waarom zij haar trouw gebleven is, hoe het ook zij."

C — *Bewijsaanbiedingen*

„Meer subsidiair" biedt *verzoekster* „door alle middelen rechtens, deskundigen en getuigen inbegrepen, het bewijs aan van de door haar aangevoerde feiten en in het bijzonder van de werkelijkheid en van het bedrag van de schade", en verzoekt „voor zoveel nodig, de benoeming van deskundigen op deze punten".

Zij biedt eveneens, in het bijzonder door getuigen, aan te bewijzen „dat de vraag van de belastbaarheid van het door Phenix-Works en La Rochette teruggezonden schroot is opgeworpen bij de controle in 1956", door de Société Fiduciaire Suisse verricht.

*Verweerster* antwoordt, in het bijzonder wat betreft de bewijsaanbiedingen betrekkelijk de begroting van de schade, dat zij niet aanvaard kunnen worden omdat zij „betrekking hebben op veronderstellingen die zelf moeten worden verworpen". In elk geval zou het, wat betreft de mogelijkheid waarop de wederpartij zich beroept, te weten dat zij, eenmaal behoorlijk gewaarschuwd voor het belastbare karakter van de afval, prijzen, verhoogd met het bedrag van de bijdrage, had kunnen krijgen, noodzakelijk zijn om de prijzen te kennen, die zij

werkelijk aan haar mede-contractanten berekend heeft. De vergelijking van deze prijzen, die niet blijkt uit de contracten, met de prijzen die de concurrentie in die tijd berekende, zou de laatste argumenten, die verzoekster „in abstracto" heeft ontwikkeld, kunnen elimineren.";

## IV — Procedure

Overwegende, dat de procedure regelmatig is verlopen;

dat bij beschikking van 11 oktober 1965, het Hof heeft besloten deze zaak te voegen met de zaak 4-65 (Société anonyme métallurgique Hainaut-Sambre tegen Hoge Autoriteit) voor de mondelinge behandeling;

dat partijen in haar mondelinge toelichtingen zijn gehoord op 18 en 19 oktober 1965;

dat de Advocaat-Generaal zijn conclusie op 4 november 1965 heeft genomen;

# TEN AANZIEN VAN HET RECHT

## I — Ten aanzien van het beroep tot nietigverklaring

### 1. *Ten aanzien van het eerste middel*

Overwegende, dat verzoekster stelt dat het litigieuze schroot geen aankoopschroot in de zin van de algemene beschikkingen zou zijn, maar eigen omloopschroot, dat als zodanig geniet van de vrijstelling van de vereveningslasten;

dat zij deze kwalificatie ontleent aan het feit dat zij nimmer heeft opgehouden de eigendom van genoemd schroot te hebben op grond van de voorbehoudsclausule die vervat is in elk verkoopcontract, gesloten met de vennootschappen Phenix-Works en La Rochette;

dat de aangevallen beschikking dus ten onrechte voormeld schroot aan de vereveningslasten zou hebben onderworpen;

Overwegende, dat de algemene beschikkingen die deze materie beheersen, ten behoeve van alle ondernemingen van de Gemeenschap een voorziening hebben getroffen, bestemd om voor deze een gelijkmatige schrootvoorziening tot uniforme prijsvoorwaarden mogelijk te maken, ongeacht de Lid-Staat waartoe de ondernemingen behoren of de oorsprong van bedoeld schroot;

dat deze beschikkingen, die beogen om tussen de ondernemingen de financiële last te verdelen van een voordeel waarvan alle kunnen genieten, aldus al het schroot dat door de ondernemingen van de Gemeenschap wordt verbruikt, aan de vereveningslasten hebben onderworpen, met de enkele uitsluiting van hun eigen omloopschroot;

dat de draagwijdte van deze vrijstelling slechts kan worden bepaald in het kader van het systeem in hetwelk zij bestemd is te werken en in het licht van de fundamentele beginselen, die aan dat systeem ten grondslag liggen;

dat, aangezien de verplichting tot bijdrage in de vereveningslasten de regel is en de vrijstelling de uitzondering, deze laatste strikt moet worden geïnterpreteerd en niet zou mogen leiden tot strijdigheid met de doeleinden, de grondbeginselen en de vereisten voor het functioneren van de vereveningsvoorziening, in het bijzonder het beginsel van de solidariteit van de belanghebbenden tegenover de lasten, op grond van hun respectief verbruik verdeeld, en het vereiste van een eenvormige toepassing van genoemde voorziening op alle daaraan onderworpenen;

Overwegende, dat verzoekster, door zich te beroepen op de eigendomsrechten op het litigieuze schroot, waarvan zij niet opgehouden zou hebben het genot te hebben en op het in aanmerking nemen van dit aspect in zekere bijzondere vroegere gevallen, miskent dat het begrip „eigen omloopschroot" eveneens moet volgen uit de analyse van de verrichting van produktie van het schroot, zoals door de geest en de doeleinden van het vereveningssysteem geëist;

dat verzoekster dus ten onrechte beweert de uitzondering ten aanzien van het litigieuze schroot te zien toepassen enkel op grond van het betoog dat zij de eigendom daarvan op geen enkel ogenblik zou hebben overgedragen;

dat zij zodoende miskent dat de kwalificatie van aankoopschroot, die in vroegere gevallen is toegekend aan schroot, dat afkomstig was van een eigendomsoverdracht, geenszins betekent dat het gemis van een dergelijke overdracht een vrijstelling van de vereveningslasten zou rechtvaardigen;

dat immers de vraag van de individualisatie van de rechthebbende op de eigendom van het litigieuze schroot, hoe belangrijk deze ook kan zijn, op zichzelf niet beslissend kan zijn in het kader van het vereveningssysteem;

dat de doeleinden van genoemd systeem eisen dat de omstandigheden van de produktie van het schroot, waarom het gaat, in aanmerking worden genomen;

Overwegende, dat geen enkele vrijstelling van de vereveningslasten toelaatbaar zou zijn, indien zij van dien aard zou zijn, dat daardoor de verschillen tussen de produktiekosten, anders dan door wijziging in de opbrengsten, zouden worden vergroot en aldus een merkbare verstoring van het evenwicht in de concurrentiepositie van de ondernemingen zou worden uitgelokt;

dat zulks niet het geval is wanneer een onderneming in haar produktiecyclus de afval terugbrengt, die is voortgekomen uit de door haar zelf of van haar eigen produkten voor haar rekening verrichte produktie of verwerking;

dat dit nieuwe gebruik immers een interne economische maatregel vormt ter verhoging van de produktiviteit;

dat de vrijstelling van het aldus aangewende schroot de concurrentie op de markt niet vervalst;

dat daarentegen elke vrijstelling die niet afhangt van de organisatie van de produktie van de onderneming, maar van contractuele banden met andere ondernemingen, onverenigbaar is met het systeem;

dat de benaming van „eigen omloopschroot" dus niet noodzakelijkerwijs is gebonden aan het begrip van de eigendom van het schroot, maar bovenal het schroot bedoelt, dat het werkelijke produkt is van eigen activiteit, het resultaat van eigen werk;

dat het litigieuze schroot niet is voortgekomen uit een scheiding van het halffabrikaat, gezamenlijk (pro quota) verricht door verzoekster en elk van haar mede-contractanten, maar het resultaat vormt van de produktie van eindprodukten, verricht door de vennootschappen Phenix-Works en La Rochette, die voor hun eigen rekening en risico werkten;

dat bovendien het door Phenix-Works en La Rochette aan verzoekster overgedragen schroot het onderwerp hebben uitgemaakt van een waardering, waarmede rekening gehouden is bij de bepaling van de verkoopprijs van de halffabrikaten;

dat, ten minste in het kader van de eerste met Phenix-Works gesloten overeenkomst, de aldus aan het schroot toegekende waarde lager is dan de waarde van een overeenkomstige hoeveelheid halffabrikaten;

dat deze verschillende waardering van de verkochte halffabrikaten en van het herwonnen schroot een bevestiging is dat dit laatste niet alleen maar een gereserveerd deel van de verkochte halffabrikaten is, maar dat het een verschillend produkt is;

dat derhalve het verbruik van dit schroot door verzoekster niet kan worden beschouwd als een hergebruik, door de producerende ondernemingen van haar eigen omloopschroot;

dat het bedoelde schroot onder deze omstandigheden moet worden onderworpen aan de vereveningslasten, zijnde de privaat-rechtelijke betrekkingen, waarop verzoekster zich in het onderhavige geval heeft beroepen, te dien aanzien irrelevant;

dat dus de beslissende factor niet, zoals verzoekster stelt, bestaat in het enkele feit van de materiële overdracht van het schroot, maar het mengen daarvan in de produktiecyclus van een onderneming, die buiten het produktieproces, waaruit het is voortgekomen, is gebleven;

dat het door verzoekster aangevoerde middel mitsdien ongegrond is;

2. *Ten aanzien van de andere middelen van het beroep tot nietigverklaring*

A — Overwegende, dat verzoekster aan verweerster verwijt „een maatregel bestraft te hebben, die er toe bijdraagt om op de meest rationele wijze de regelmatige voorziening van de schrootondernemingen te verzekeren";

dat hierdoor de aangevallen beschikking, althans de basisbeschikkingen, waarop zij berust, artikel 3, *a*, van het Verdrag schenden;

dat verzoekster deze grief in het bijzonder afleidt uit de motivering van de aangevallen beschikking, volgens welke de litigieuze overeenkomsten „vooral lijken te beogen om (verzoekster) een garantie van schrootverevening te verzekeren";

Overwegende, dat deze grief erop neerkomt om het begrip zelf van een financiële voorziening te ontkennen, omdat zij, ten slotte, stelt dat elke schrootvoorziening aan de verevening moet ontsnappen als zij maar „rationeel" is;

dat, wat meer in het bijzonder de geïncrimineerde passage van de motivering betreft, uit de tekst blijkt dat die passage eenvoudig bedoelt om te verklaren dat de litigieuze overeenkomsten zijn ingegeven door dezelfde zorg als elk leveringscontract zonder eigendomsvoorbehoud;

dat deze grief dus ongegrond is;

B — Overwegende, dat de aangevallen beschikking volgens verzoekster strijdig is met de artikelen 3, sub *b* en 4, sub *b*, van het Verdrag, door aan de verevening het schroot te onderwerpen waarop een eigendomsvoorbehoud betrekking heeft, hoewel zij het aan de aanbesteder na de uitvoering van een aannemingsovereenkomst teruggezonden schroot vrijstelt;

Overwegende, dat zoals uit de voorafgaande overwegingen volgt, het belastbare karakter van het litigieuze schroot uit de geest zelf van het vereveningssysteem voortvloeit;

Overwegende, dat verzoekster subsidiair stelt, dat, aangenomen dat de gedifferentieerde behandeling van de twee bovenbedoelde categorieën schroot door de basisbeschikkingen wordt gedekt, dèze strijdig met het Verdrag zouden zijn;

dat deze grief, zoals blijkt uit het voorgaande, ongegrond is;

C — Overwegende, dat de aangevallen beschikking volgens verzoekster rechtens niet voldoende met redenen is omkleed, aangezien zij verzuimt om de redenen aan te geven, waarom verweerster een verschillende behandeling toepast, enerzijds op het litigieuze schroot, anderzijds op dat, hetwelk aan de aanbesteder wordt teruggezonden na de uitvoering van een loonverwerkingsovereenkomst;

Overwegende, dat verweerster niet gehouden was om de redenen aan te geven, waarom zij andere categorieën schroot niet aan de verevening wilde onderwerpen, maar alleen de redenen die haar ertoe hebben geleid om het litigieuze schroot als vallend onder het begrip „aankoopschroot" te beschouwen;

dat de motivering deze redenen nauwkeurig en uitputtend naar voren brengt;

dat deze grief mitsdien ongegrond is;

Overwegende, dat uit al de voorafgaande overwegingen volgt dat het beroep tot nietigverklaring als ongegrond moet worden verworpen;

## II — Ten aanzien van het beroep tot schadevergoeding

Overwegende, dat verzoekster voor het geval dat het Hof zou oordelen dat het litigieuze schroot moet worden beschouwd als aankoopschroot, aanvoert dat zij schade heeft geleden, die veroorzaakt is door een dienstfout van verweerster;

dat zij beweert dat de houding van verweerster of van haar ambtenaren haar tot de overtuiging moest brengen dat genoemd schroot niet was onderworpen aan de vereveningsbijdragen;

dat zij er zich derhalve van heeft onthouden om haar betrekkingen met de vennootschappen Phenix-Works en La Rochette op zodanige wijze in te richten dat de betalingen, waartoe zij zich thans gedwongen ziet, geheel of ten dele zouden worden ontgaan;

1. Overwegende, dat verzoekster stelt dat in een tijdvak, gelegen tussen de aanvang van de vereveningsvoorziening en de maand november 1956, verweerster „zou hebben veronachtzaamd of nagelaten om de aandacht van de ondernemingen op het bedoelde probleem te vestigen";

Dat zij aanvoert dat de eerste met de vennootschap Phenix-Works gesloten overeenkomst sinds 1953 bekend was aan de afdeling markt van de Hoge Autoriteit, hetgeen verweerster niet betwist;

Overwegende, dat vaststaat dat voornoemd contract aan verweerster is voorgelegd om redenen die niets te maken hadden met de verplichte vereveningsvoorziening en op een ogenblik dat deze nog niet was ingesteld;

dat genoemd contract bovendien van geen enkel eigendomsvoorbehoud melding maakte, welk voorbehoud in die tijd alleen voorkwam in de orderbevestigingen, door verzoekster aan Phenix-Works toegezonden, waarvan verweerster geen kennis droeg;

dat dit contract integendeel schrootleveringen vermelde en zelfs de daarvoor in rekening te brengen prijs vermeldde;

dat aan verweerster, aangezien het haar onder deze omstandigheden niet mogelijk was om alle gegevens van de zaak te beoordelen, niet kan worden verweten niet het initiatief te hebben genomen ter vermijding van de door verzoekster beweerde dwaling;

2. Overwegende, dat vaststaat, dat bij de in november 1956 verrichte eerste controle bij verzoekster, de controleurs van de Société Fiduciaire Suisse (S.F.S.) enerzijds kennis hebben gedragen van het feit dat verzoekster schroot ontving van Phenix-Works zonder het te hebben aangegeven als „aankoopschroot", maar anderzijds het probleem niet hebben opgeworpen tegenover de autoriteiten, belast met het beheer van de vereveningsinstelling;

dat verzoekster beweert van de zijde van bedoelde controleurs „alle geruststellingen te hebben gekregen wat betreft de doeltreffendheid van de overeenkomst met betrekking tot het probleem van de belastbaarheid";

Overwegende, dat uit het dossier blijkt dat deze beambten belast waren met onderzoek- en controlewerkzaamheden, met uitsluiting van elke administratieve activiteit, die hun de functie van vertegenwoordigers van verweerster kon verlenen;

dat zij dus geen enkele bevoegdheid hadden om de rechtsvragen te beslissen, die door de basis-beschikkingen werden opgeworpen;

dat een gewaarschuwd justiciabele, zoals verzoekster behoorde te zijn, deze stand van zaken niet kon negeren, te minder omdat haar ondervragers boekhoudkundigen waren, behorende tot een particuliere vennootschap, gevestigd in een derde staat;

dat bovendien uit de brief van verweerster aan het Gemeenschappelijk Bureau van Schrootverbruikers van 18 december 1957 (*Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen*, van 1 februari 1958, blz. 45 e.v.) blijkt, dat „sinds de aanvang" van de financiële instelling, de met het beheer daarvan belaste organen het begrip „eigen omloopschroot" hadden geïnterpreteerd in de zin van „schroot, door de verbruikende onderneming herwonnen in haar eigen etablissementen die dezelfde firmanaam droegen";

dat verzoekster, onder deze omstandigheden er nimmer zeker van kon zijn, dat zij niet gedwongen zou worden tot betaling van de litigieuze bijdragen;

dat de bewering van verzoekster dus ongegrond is, zelfs aangenomen dat haar verklaringen betreffende het gedrag van de beambten van de S.F.S. feitelijk juist zijn;

dat het derhalve niet nodig is om gevolg te geven aan het verzoek van verzoekster om te dezen een getuigenverhoor te bevelen;

Overwegende, dat uit al deze gegevens volgt dat het beroep tot schadevergoeding dient te worden verworpen;

## III — Ten aanzien van de kosten

Overwegende, dat ingevolge artikel 69, lid 2 van het Reglement voor de procesvoering, de partij die in het ongelijk wordt gesteld, in de kosten wordt verwezen;

dat verzoekster in haar middelen in het ongelijk is gesteld;

dat zij mitsdien behoort te worden veroordeeld in de kosten van het geding;

Gezien de processtukken;

Gehoord het rapport van de Rechter-Rapporteur;

Gehoord de Advocaat-Generaal in zijn conclusie;

Gelet op de artikelen 3, 4, 15, 33, 40 en 53 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal;

Gelet op het protocol betreffende het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal;

Gelet op artikel 69 van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen;

HET HOF VAN JUSTITIE,

rechtdoende,

1. Verwerpt het beroep als zijnde ongegrond;

2. Verwijst verzoekster in de kosten van het geding.

Aldus gedaan en ondertekend te Luxemburg op vijftien december negentienhonderdvijfenzestig.

Hammes Delvaux Strauß

Donner Trabucchi Lecourt Monaco

Uitgesproken ter openbare terechtzitting, gehouden te Luxemburg, op vijftien december negentienhondervijfenzestig.

De Griffier,
A. Van Houtte

De President,
Ch. L. Hammes

# Conclusies van de Advocaat-Generaal Karl Roemer van 4 november 1965[1]

Inhoudsopgave

Blz.

Inleiding (Overzicht der feiten, conclusies van partijen) . . . . . 1401
Juridische beoordeling . . . . . 1402
I — De vorderingen tot nietigverklaring . . . . . 1402
1. Voorafgaande opmerkingen . . . . . 1402
a) Espérance-Longdoz . . . . . 1402
b) Hainaut-Sambre . . . . . 1403

1 — Vertaald uit het Duits.